

OBSAH

ÚVOD 5

I.

FILM A VÝTVARNÉ UMĚNÍ 9

1. Umělecko-historické analogie k současnému filmu

Vystižení pohybu dávnou touhou výtvarného umění. Nástěnné malby v pravěkých jeskyních. Egyptské reliéfy. Reliéfy antických vítězných sloupů. Pozdně antické iluminované rukopisy. Byzantské mozaiky. Koberec z Bayeux. Plastická výzdoba gotických chrámů. Velislavova bible. Svatojiřská legenda v Jindřichově Hradci. Giotto. Apokalypsa z Angers. Hieronymus Bosch. Petr Brueghel. Michel-angelův „Poslední soud“. Divadlo a film. Věčnost jako cíl filmu. Jan van Goyen a holandské krajinářství. Caravaggio. Watteauovo „Nalodění na Cythéru“. Greuz. Delacroix. Puvis de Chavannes. Rodin. Meunier. Shrnutí 13

2. Film a literatura

Steinbeck. Hemingway. Apollinaire. Marcel Proust, Joyce. V. Ne-zval. J. Prévert. Futurismus a jeho protějšek v malířství. Prvý fu-turistický film. Mexické fresky. Karel Souček. Chaplínův „Kid“ a civilismus Skupiny 1942. Kamil Lhoták. Ilustrace Cyrila Boudy 25

3. Vliv výtvarného umění na film

G. Méliès. Německý expresionismus. „Kabinet dr. Caligariho“ a jeho scestnost. Francouzská avantgarda. Dadaismus a dadaistické filmy. „Mezihra“. „Mechanický balet“ a kubismus F. Légera. Abstraktní film. Surrealistický film. „Andaluský pes“. Úpadkovost Salvadora Dalího a jeho reakční charakter. Jean Cocteau a „Krev básníka“. Intelektualismus filmové avantgardy. Neorganické vnášení

výtvarných postupů do filmu. Filmový impresionismus. „Eldorado“ l'Herbiera. Jean Renoir. Filmoví tvůrci se inspirojí výtvarným uměním. „Kráska a zvíře“. „Ruy Blas“. Marcel Carné. Úsilí o filmový prostor přičinou zájmu o malířství. Laurence Olivier. „Chopinovo mládí“. Vliv jednotlivých slohových názorů a jejich analogie ve filmu. „Moulin Rouge“ a Toulouse-Lautrec. Výtvarné ovlivnění českého filmu. Francouzský malíř Marcel Gromaire o filmu 31

4. Příklad sovětské filmové avantgardy

Výtvarná iniciativa S. M. Ejzenštejna. Filmová obraznost ve službách hluboké ideovosti. Montáž jako podstata filmové dramatičnosti. „Křižník Poťomkin“. Výtvarná příprava Ejzenštejnových filmů „Alexandr Něvský“. Auditivně vizuální metoda jeho tvorby. „Ivan Hrozný“. Režisérův zájem o výtvarné umění minulosti a jeho hledání kinematických analogií. Ideová podstata Ejzenštejnova tvůrčího postupu 51

II.

NESMRTELNÍ VE FILMU

Vztahy uměleckých disciplín. Svěbytnost filmu a jeho umělecké počátky. Problematika životopisných filmů. „Nesmrtelní milenci“. „Babička“ z němého období. „Kam s ním?“ „K. H. Borovský“ – němý. „J. K. Tyl“. „K. H. Borovský“ – zvukový. „Poslední bohém“. „Nesmrtelný milencec“ (K. H. Mácha). Krize českého životopisného filmu. „Rembrandt“ anglické produkce. Trilogie o M. Gorkém. „Cech panen kutnohorských“. „To byl český muzikant“. „Babička“. Příklad sovětských biografických filmů. „Bouře v opeře“. „Hudba života“. „Skladatel Glinka“. „Přítel talentů“. „Zlomená pouta“. „Varšavská premiéra“. Vliv sovětského pojetí životopisných filmů na českou kinematografii. Václav Krška. „Housle a sen“. Jeho problematičnost. „Týden v tichém domě“. „Revoluční rok 1848“. „Mikoláš Aleš“. „Mladá léta“. „Z mého života“. „Eroica“. „Nesmrtelný Mozart“. „Moulin Rouge“. „Van Gogh“. Jejich omylnost. Dramatická potence předpokladem úspěšného životopisného filmu 65

III.

UMĚNÍ JDE ZA DIVÁKEM

Film a televize. Výtvarné možnosti obou oblastí. Reprodukční schopnosti filmu a jeho ohraničenost. Dramatický charakter filmové

techniky. Populárně naučný film o výtvarném umění a jeho vývoj. Francouzští dokumentaristé. L. Emmer. Francouz Alain Resnais. Picassova „Guernica“ ve filmu. „Paul Gauguin“. Filmy o Lautrecovi, Maillolovi, Matissovi a Utrillovi. Paul Haesaerts. Sovětský umělecký dokumentární film. Snímky o Repinovi, Venecianovi, Šiškinovi a Makovském. Československý film. „Mistr Třeboňský“. J. Lehovec. Ideovost jako hlavní cíl dokumentárního filmu. Ústřední problémy populárně naučného filmu o výtvarném umění . . . 123

POZNÁMKY 140

REJSTŘÍK 144